

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΛΥΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Δίνεται η συνάρτηση f με $f(x) = -x^3 + \bar{x}x^2 - s^2x + 2$ όπου $\bar{x}$ η μέση τιμή και s^2 η διακύμανση ενός δείγματος n παρατηρήσεων μιας μεταβλητής X . Η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της f στο σημείο της $A(-1, f(-1))$ έχει εξίσωση $\psi = -24x - 6$
- Να βρείτε τη μέση τιμή $\bar{x}$ και τη διακύμανση s^2 .
  - Να μελετήσετε την f ως προς τη μονοτονία και τα ακρότατα.
  - Να βρείτε το όριο $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)}{f''(x)}$
  - Να δείξετε ότι το δείγμα των n παρατηρήσεων της μεταβλητής X δεν είναι ομοιογενές.
  - Να βρείτε τον μικρότερο αριθμό $c > 0$ που πρέπει να προσθέσουμε σε κάθε μια από τις n παρατηρήσεις της μεταβλητής X ώστε το δείγμα των αριθμών που θα προκύψουν να είναι ομοιογενές.

ΛΥΣΗ

- α) Οι συντεταγμένες του σημείου $A(-1, f(-1))$ επαληθεύουν και την C_f και την $\psi = -24x - 6$
 $f'(-1) = -24$ και $f(-1) = -24(-1) - 6 = 18$ όπου
 $f'(x) = (-x^3 + \bar{x}x^2 - s^2x + 2)' = -3x^2 + 2\bar{x}x - s^2$

$$\left\{ \begin{array}{l} f'(-1) = -24 \\ f(-1) = 18 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} -3(-1)^2 + 2\bar{x}(-1) - s^2 = -24 \\ -(-1)^3 + \bar{x}(-1)^2 - s^2(-1) + 2 = 18 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 2\bar{x} + s^2 = 21 \\ \bar{x} + s^2 = 15 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \bar{x} = 6 \\ s^2 = 9 \end{array} \right\}$$
- β) Η συνάρτηση παίρνει τη μορφή $f(x) = -x^3 + 6x^2 - 9x + 2$ τότε $f'(x) = -3x^2 + 12x - 9$
 $f'(x) = 0 \Leftrightarrow -3x^2 + 12x - 9 = 0$ με ρίζες
 $x = 1, x = 3$ Τότε από τον πίνακα μονοτονίας
 Για $x \in (-\infty, 1]$ και $[3, +\infty)$ η $f \searrow$ γνησίως φθίνουσα.
 Για $x \in [1, 3]$ η $f \nearrow$ γνησίως αύξουσα.
 Για $x = 1$ η f παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο το $f(1) = -1 + 6 - 9 + 2 = -2$
 Για $x = 3$ η f παρουσιάζει τοπικό μέγιστο το $f(3) = 2$

	$-\infty$	1	3	$+\infty$	
f'	-	0	+	0	-
f	$\searrow$		$\nearrow$		$\searrow$

T.E. T.M.

γ) $f'(x) = -3x^2 + 12x - 9$ και $f''(x) = -6x + 12$. Τότε το όριο γίνεται :

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)}{f''(x)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{-x^3 + 6x^2 - 9x + 2}{-6x + 12} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(-x^2 + 4x - 1)}{-6(x-2)} = \frac{3}{-6} = -\frac{1}{2}$$

δ) Από $s^2 = 9 \Leftrightarrow s = 3$. Τότε $CV_x = \frac{s_x}{\bar{x}} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2} = 50\%$ Άρα το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

ε) Αν προσθέσουμε κάθε όρο x_i με το c θα προκύψουν οι αριθμοί $\psi_i = x_i + c$ όπου $i = 1, 2, \dots, n$

Ισχύει : $\bar{\psi} = \bar{x} + c \Leftrightarrow \bar{\psi} = 6 + c$ και $s_{\psi} = s_x$ Άρα ο νέος συντελεστής μεταβλητότητας

$$CV_{\psi} \text{ γίνεται } CV_{\psi} = \frac{s_{\psi}}{\bar{\psi}} = \frac{s_x}{\bar{\psi}} = \frac{3}{6+c} \leq 0,1 \Leftrightarrow \frac{30}{6+c} \leq 1 \Leftrightarrow 30 \leq 6+c \Leftrightarrow c \geq 24 \text{ άρα } c = 24.$$

2. Να λυθεί η παρακάτω εξίσωση: (E): $\frac{1}{3} \left[\alpha \cdot \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1 - \sqrt{2x-1}}{1-x^2} \right] = \frac{1}{2} \left[\alpha \cdot \lim_{x \rightarrow 2} \frac{|x+1|-2}{x^2-4x+3} + 1 \right]$

ΛΥΣΗ

Για να υπολογισθεί η εξίσωση E πρέπει να υπολογισθούν τα όρια που περιέχει α)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{1 - \sqrt{2x-1}}{1-x^2}$$

$$\text{πρέπει } \left. \begin{array}{l} 2x-1 \geq 0 \Leftrightarrow 2x \geq 1 \Leftrightarrow x \geq \frac{1}{2} \\ 1-x^2 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq -1 \text{ και } x \neq 1 \end{array} \right\} \text{Π.Ο.} = \left[\frac{1}{2}, 1 \right) \cup (1, +\infty)$$

Παρατηρούμε ότι $x \rightarrow 1$ όπου $1 \notin \text{Π.Ο.}$ Τότε

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{1 - \sqrt{2x-1}}{1-x^2} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(1 - \sqrt{2x-1})(1 + \sqrt{2x-1})}{(1-x)(1+x)(1 + \sqrt{2x-1})} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1^2 - (\sqrt{2x-1})^2}{(1-x)(1+x)(1 + \sqrt{2x-1})} =$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{1-2x+1}{(1-x)(1+x)(1 + \sqrt{2x-1})} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2-2x}{(1-x)(1+x)(1 + \sqrt{2x-1})} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2(1-x)}{(1-x)(1+x)(1 + \sqrt{2x-1})} =$$

$$\frac{2}{(1+1)(1 + \sqrt{2-1})} = \frac{2}{2 \cdot 2} = \frac{1}{2} \quad (1)$$

$$\beta) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{|x+1|-2}{x^2-4x+3}$$

Πρέπει $x^2 - 4x + 3 \neq 0 \Rightarrow x \neq 1$ και $x \neq 3$ Άρα: Π.Ο = $\mathbb{R} - \{1, 3\}$

Επίσης $x \rightarrow 2 \Rightarrow x > -1$ τελικά $\Rightarrow x + 1 > 0 \Rightarrow |x + 1| = x + 1$

$$\text{Τότε } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{|x+1|-2}{x^2-4x+3} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x+1-2}{(x-1)(x-3)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-1}{(x-1)(x-3)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{x-3} = \frac{1}{2-3} = -1 \quad (2)$$

Τότε

$$(E) \xrightarrow{(1),(2)} \frac{1}{3} \left(\alpha - \frac{1}{2} \right) = \frac{1}{2} (-\alpha + 1) \Leftrightarrow \frac{1}{3} \frac{(2\alpha - 1)}{2} = \frac{-\alpha + 1}{2} \Leftrightarrow \frac{2\alpha - 1}{3} = \frac{-\alpha + 1}{1} \Leftrightarrow$$

$$2\alpha - 1 = -3\alpha + 3 \Leftrightarrow 2\alpha + 3\alpha = 1 + 3 \Leftrightarrow 5\alpha = 4 \Leftrightarrow \alpha = \frac{4}{5}$$

3. Μία βιομηχανία πουλάει έναν αριθμό x προϊόντων την εβδομάδα και η συνάρτηση εισπραξής είναι $E(x) = 4000x - 0,2x^2$ Ευρώ και κόστους $K(x) = 1.000x + 300.000$ Ευρώ των x προϊόντων.

- i) Να βρείτε την συνάρτηση κέρδους
- ii) Πόσα προϊόντα χρειάζεται να πουλήσει για να έχει μέγιστο κέρδος σε μια εβδομάδα και ποιο είναι αυτό;
- iii) Να βρείτε το ετήσιο μέγιστο κέρδος που μπορεί να έχει η βιομηχανία.

ΛΥΣΗ

- i) Η συνάρτηση κέρδους P προκύπτει από την διαφορά της συνάρτησης εισπραξής E και της συνάρτησης κόστους K , δηλαδή :

$$P(x) = E(x) - K(x) = 4000x - 0,2x^2 - (1000x + 300.000) = 4000x - 0,2x^2 - 1000x - 300.000 = 3000x - 0,2x^2 - 300.000, x \geq 0$$

- ii) Έχουμε $P'(x) = (3000x - 0,2x^2 - 300.000)' = 3000 - 0,4x, x \geq 0$

$$\text{οπότε } P'(x) = 0 \Leftrightarrow 3000 - 0,4x = 0 \Leftrightarrow -0,4x = -3000 \Leftrightarrow \frac{-0,4x}{-0,4} = \frac{-3000}{-0,4} \Leftrightarrow x = 7500$$

	0	7.500	$+\infty$
ρ'	+	0	-
ρ	$\nearrow$		$\searrow$

O.M.

Η βιομηχανία για να έχει μέγιστο κέρδος σε μια εβδομάδα πρέπει να πουλήσει $x = 7500$ προϊόντα και το μέγιστο κέρδος της θα είναι :

$$P(7500) = 3000 \cdot 7500 - 0,2 \cdot 7500^2 - 300.000 = 22.500.000 - 11.250.000 - 300.000 = 10.950.000 \text{ Ευρώ}$$

- iii) Ετήσιο μέγιστο κέρδος η εταιρεία θα έχει αν παράγει κάθε εβδομάδα του χρόνου 7500 προϊόντα. Αν θεωρήσουμε ότι ο χρόνος έχει 52 εβδομάδες τότε το μέγιστο ετήσιο κέρδος θα είναι

$$52 \cdot P(7500) = 52 \cdot 10.950.000 = 569.400.00 \text{ Ευρώ}$$

4. Δίνεται μια ομάδα τιμών: 1, 2, 2, 3, x, y, 7, 7, 8 που έχει διάμεσο $\delta = 6$ και Εύρος $R = 8$ Υπολογίστε:

- i) τη μέση τιμή του δείγματος.
- ii) την διακύμανση
- iii) την τυπική απόκλιση
- iv) τον συντελεστή μεταβλητότητας.

ΛΥΣΗ

Επειδή το Εύρος = μεγαλύτερη τιμή - μικρότερη τιμή τότε μία από τις τιμές χ ή ψ ισούται με 9 Έστω $\psi = 9$ τότε η σειρά των αριθμών είναι 1, 2, 2, 3, χ , 7, 7, 8, 9. Επίσης $\delta = 6$ τότε επειδή το πλήθος των τιμών είναι περιττό μια από τις τιμές είναι το 6. Επομένως $\chi = 6$ και οι αριθμοί γραμμένοι κατ' αύξουσα σειρά είναι 1, 2, 2, 3, 6, 7, 7, 8, 9

i) Ισχύει $\bar{x} = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^v t_i = \frac{1+2+2+3+6+7+7+8+9}{9} = \frac{45}{9} = 5$

ii) $s^2 = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^n (t_i - \bar{x})^2 =$
 $= \frac{(1-5)^2 + (2-5)^2 + (2-5)^2 + (3-5)^2 + (6-5)^2 + (7-5)^2 + (7-5)^2 + (8-5)^2 + (9-5)^2}{9} =$
 $= \frac{16+9+9+4+1+4+4+9+16}{9} = \frac{72}{9} = 8$

iii) Ισχύει $s^2 = 8 \Leftrightarrow s = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$

iv) Ισχύει $CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{2\sqrt{2}}{5} = 0.56 = 56,5\%$

5. Δίνεται η συνάρτηση f με $f(x) = x^3 - 3x^2 + 3x + 2011$

- α) Να βρεθεί η παράγωγος της f
- β) Να μελετηθεί η f ως προς την μονοτονία και τα ακρότατα
- γ) Βρείτε τα $f(0)$, $f(1)$ και δείξτε ότι $2012 > 2011$ για κάθε $x \in \mathbf{R}$

ΛΥΣΗ

α) $f'(x) = (x^3 - 3x^2 + 3x + 2011)' = (x^3)' - (3x^2)' + (3x)' + (2011)' = 3x^2 - 6x + 3$

β) $f'(x) = 3(x^2 - 2x + 1) = 0 \Leftrightarrow 3(x-1)^2 = 0 \Leftrightarrow (x-1)^2 = 0 \Leftrightarrow x-1 = 0 \Leftrightarrow x = 1$

Άρα η f είναι γνησίως αύξουσα στο R ενώ δεν παρουσιάζει ακρότατα

x	$-\infty$	1	$+\infty$
f'(x)	+	0	+
f(x)	↗		↗

γ) $f(0) = 0^3 - 3 \cdot 0^2 + 3 \cdot 0 + 2011 = 2011$, $f(1) = 1^3 - 3 \cdot 1^2 + 3 \cdot 1 + 2011 = 2012$

για $x = 0$, $x = 1$ έχω : $0 < 1 \overset{f'}{\Leftrightarrow} f(0) < f(1) \Rightarrow 2011 < 2012$ για κάθε $x \in R$

6. Ένα σφαιρικό μπαλόνι με αρχική ακτίνα $R = 10$ cm αρχίζει να χάνει αέρα και η ακτίνα του ελαττώνεται σύμφωνα με τον τύπο $R(t) = 10 - t^2$, όπου t ο χρόνος σε sec. Να βρεθούν:

α) Πόση θα είναι η ακτίνα του μπαλονιού μετά από 2 sec;

β) Το ρυθμό μεταβολής του όγκου του μπαλονιού σε συνάρτηση με το χρόνο t.

Υπόδειξη: Όγκος σφαίρας $V = \frac{4}{3} \pi R^3$

ΛΥΣΗ

α) Η ακτίνα του μπαλονιού μετά από $t = 2$ sec θα είναι:

$$R(2) = 10 - 2^2 = 10 - 4 = 6 \text{ cm}$$

β) Ο ρυθμός μεταβολής του όγκου του μπαλονιού σε συνάρτηση με το χρόνο t θα είναι:

$$V'(t) = \left(\frac{4}{3} \pi R^3(t) \right)' = \left[\frac{4}{3} \pi (10 - t^2)^3 \right]' = \frac{4}{3} \pi \cancel{3} (10 - t^2)^2 \cdot (10 - t^2)' = 4\pi (10 - t^2)^2 \cdot (-2t) = -8\pi t (10 - t^2)^2$$

1^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

 ΖΗΤΗΜΑ 1^ο

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{2}{1+x^2}$ όπου $x \in \mathbb{R}$

Να βρείτε :

- α) το ρυθμό μεταβολής της f ως προς x όταν :
  - i) $x = 1$
  - ii) $x = -1$
- β) την εξίσωση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της f στο σημείο $A(-1, f(-1))$
- γ) τη μονοτονία και τα ακρότατα της f .
- δ) το όριο $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{f(x) - f'(x)}{x^3 - 3x - 2}$

 ΖΗΤΗΜΑ 2^ο

Δίνεται συνάρτηση $f(x) = \frac{x^3}{3} + ax^2 + bx + 7$ για την οποία ισχύουν $f'(1) = -5$, $f(3) = 1$

- α) Να βρείτε τις τιμές των $a, b \in \mathbb{R}$
- β) Να λύσετε την ανίσωση $f'(x) < 0$
- γ) Να βρείτε το όριο $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{f''(x)}{\sqrt{x^2 + 3} - 2}$

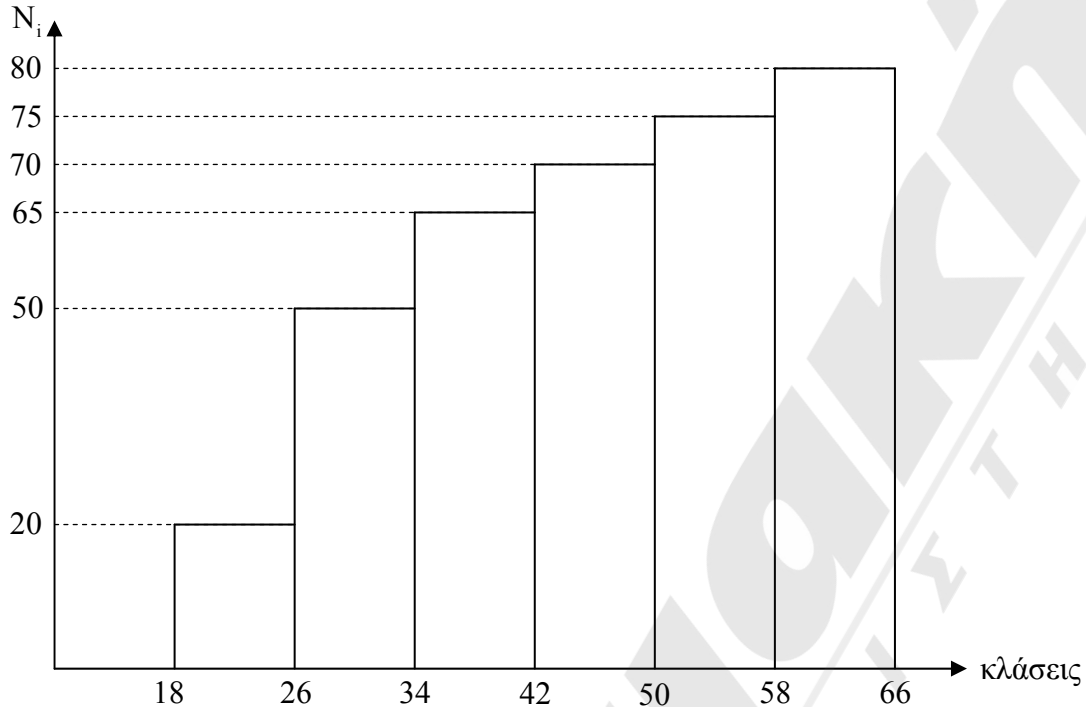
 ΖΗΤΗΜΑ 3^ο

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^3 + 5x + 6$ με $x \in \mathbb{R}$

- α) Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f δεν έχει ακρότατα .
- β) Να βρείτε σε ποίο σημείο της γραφικής παράστασης της f η εφαπτομένη έχει τον ελάχιστο συντελεστή διεύθυνσης
- γ) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης με τον ελάχιστο συντελεστή διεύθυνσης .
- δ) Να βρείτε το όριο $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{f(x)}{f''(x) + 6}$

ΖΗΤΗΜΑ 4^ο

Το παρακάτω ιστόγραμμα αθροιστικών συχνοτήτων αναφέρεται στην ηλικία των υπαλλήλων μιας εταιρίας .

α) Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας :

Κλάσεις	Κεντρική τιμή x_i	v_i	N_i	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(x_i - \bar{x})^2 v_i$
ΣΥΝΟΛΟ						

β) Να βρεθούν :

- i) η μέση τιμή η διακύμανση και η τυπική απόκλιση .
- ii) ο συντελεστής μεταβολής CV . Είναι το δείγμα ομοιογενές ;
- iii) ο αριθμός και το ποσοστό των ατόμων που είναι:
  - α) το πολύ 42 χρονών,
  - β) τουλάχιστον 58 χρονών

ΛΥΣΕΙΣ

ΖΗΤΗΜΑ 1^ο

$$\alpha) f'(x) = \frac{2'(1+x^2) - 2(1+x^2)'}{(1+x^2)^2} = \frac{-2 \cdot 2x}{(1+x^2)^2} = -\frac{4x}{(1+x^2)^2}$$

i) Ο ρυθμός μεταβολής της f ως προς x για $x=1$ είναι το $f'(1) = -\frac{4 \cdot 1}{(1+1)^2} = -1$

ii) Για $x = -1$ έχουμε $f'(-1) = -\frac{4 \cdot (-1)}{(1+1)^2} = 1$

β) $\psi - f(-1) = f'(-1)(x+1)$ όπου $f(-1) = \frac{2}{1+1^2} = 1$ και $f(1) = \frac{2}{1+1^2} = 1$

Τότε $\psi - 1 = 1(x+1)$ Άρα (ε): $\psi = x + 2$

γ) $f'(x) = -\frac{4x}{(1+x^2)^2}$ και $f'(x) = 0 \Leftrightarrow -4x = 0 \Leftrightarrow x = 0$

Όταν $x > 0 \Leftrightarrow -4x < 0 \Leftrightarrow -\frac{4x}{(1+x^2)^2} < 0 \Leftrightarrow f'(x) < 0$

Όταν $x < 0 \Leftrightarrow -4x > 0 \Leftrightarrow -\frac{4x}{(1+x^2)^2} > 0 \Leftrightarrow f'(x) > 0$

Για $x \in (-\infty, 0]$ η $f \nearrow$ γνησίως αύξουσα

Για $x \in [0, +\infty)$ η $f \searrow$ γνησίως φθίνουσα

Για $x = 0$ η f παρουσιάζει μέγιστο το $f(0) = \frac{2}{1+0} = 2$

δ)

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{f(x) - f'(x)}{x^3 - 3x - 2} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\frac{2}{1+x^2} - \frac{-4x}{(1+x^2)^2}}{x^3 - 3x - 2} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\frac{2(1+x^2) + 4x}{(1+x^2)^2}}{(x+1)(x^2 - x - 2)} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2 + 2x^2 + 4x}{(1+x^2)^2(x+1)(x+1)(x-2)}$$

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2(x^2 + 2x + 1)}{(1+x^2)^2(x+1)(x+1)(x-2)} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2(x+1)^2}{(1+x^2)^2(x+1)^2(x-2)} = \frac{2}{(1+1)^2(-1-2)} = \frac{2}{4(-3)} = -\frac{1}{6}$$

ΖΗΤΗΜΑ 2^ο

α) $f(x) = \frac{x^3}{3} + \alpha x^2 + \beta x + 7$ και $f(3) = 1 \Leftrightarrow \frac{3^3}{3} + \alpha \cdot 3^2 + \beta \cdot 3 + 7 = 1 \Leftrightarrow 9 + 9\alpha + 3\beta + 7 = 1$

$$\Leftrightarrow 9\alpha + 3\beta = -15 \Leftrightarrow 3\alpha + \beta = -5$$

$f'(x) = x^2 + 2\alpha x + \beta$ και $f'(1) = -5 \Leftrightarrow 1 + 2\alpha + \beta = -5 \Leftrightarrow 2\alpha + \beta = -6$

Τότε $\begin{cases} 2\alpha + \beta = -6 \\ 3\alpha + \beta = -5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -2\alpha - \beta = 6 \\ 3\alpha + \beta = -5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = 1 \\ \beta = -8 \end{cases}$

$$\text{Άρα } f(x) = \frac{x^3}{3} + x^2 - 8x + 7 \text{ και } f'(x) = x^2 + 2x - 8$$

$$\beta) f'(x) < 0 \Leftrightarrow x^2 + 2x - 8 < 0 \Leftrightarrow (x-2)(x+4) < 0 \Leftrightarrow -4 < x < 2$$

$$\gamma) f''(x) = (x^2 + 2x - 8)' = 2x + 2$$

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{f''(x)}{\sqrt{x^2+3}-2} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x+2}{\sqrt{x^2+3}-2} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2(x+1)(\sqrt{x^2+3}+2)}{(\sqrt{x^2+3}-2)(\sqrt{x^2+3}+2)} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2(x+1)(\sqrt{x^2+3}+2)}{x^2-1}$$

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2(x+1)(\sqrt{x^2+3}+2)}{(x-1)(x+1)} = \frac{2\sqrt{4}+2}{-1-1} = \frac{6}{-2} = -3$$

ΖΗΤΗΜΑ 3^ο

$$\alpha) f(x) = x^3 + 5x + 6, f'(x) = 3x^2 + 5 > 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

Επειδή η $f'(x) > 0$ η f γνησίως αύξουσα σε όλο το $\mathbb{R}$. Άρα η f δεν έχει ακρότατα.

β) Έστω σημείο $M(x_0, f(x_0))$ της C_f στο οποίο η εφαπτομένη έχει τον ελάχιστο συντελεστή διεύθυνσης. Ισχύει $\lambda_e = f'(x_0)$. Θα βρούμε το x_0 για το οποίο η $f'(x_0)$ γίνεται ελάχιστη.

$$f''(x) = (3x^2 + 5)' = 6x \text{ Τότε } f''(x) = 0 \Leftrightarrow 6x = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

Ο πίνακας μονοτονίας της f' δίνεται δίπλα.

Άρα για $x_0 = 0$ η f' παρουσιάζει ελάχιστο το $f'(0) = 5$

Επομένως στο σημείο $M(0, f(0))$ ή $M(0, 6)$ η εφαπτομένη έχει τον ελάχιστο συντελεστή διεύθυνσης.

$$\gamma) \psi - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0) \text{ όπου } x_0 = 0, f(0) = 6, f'(0) = 5$$

$$\text{Τότε } \psi - 6 = 5(x - 0) \Leftrightarrow \psi = 5x + 6$$

$$\delta) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{f(x)}{f''(x) + 6} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 + 5x + 6}{6x + 6} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x+1)(x^2 - x + 6)}{6(x+1)} = \frac{8}{6} = \frac{4}{3}$$

ΖΗΤΗΜΑ 4^ο

α) Έχουμε:

$$v_1 = N_1 = 20$$

$$v_2 = N_2 - N_1 = 50 - 20 = 30$$

$$v_3 = N_3 - N_2 = 65 - 50 = 15$$

$$v_4 = N_4 - N_3 = 70 - 65 = 5$$

$$v_5 = N_5 - N_4 = 75 - 70 = 5$$

$$v_6 = N_6 - N_5 = 80 - 75 = 5$$

$$v_1 + v_2 + v_3 + v_4 + v_5 + v_6 = 20 + 30 + 15 + 5 + 5 + 5 = 80$$

Κλάσεις	Κεντρική τιμή x_i	v_i	N_i	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(x_i - \bar{x})^2 V_i$
[18-26)	20	20	22	-12	144	2.880
[26-34)	50	30	30	-4	16	480
[34-42)	65	15	38	4	16	240
[42-50)	70	5	46	12	144	720
[50-58)	75	5	54	20	400	2.000
[58-66)	80	5	62	28	784	3.920
ΣΥΝΟΛΟ	-	80	-	-	-	10.240

β) Έχουμε :

$$i) \bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^v x_i}{v} = \frac{x_1 v_1 + x_2 v_2 + x_3 v_3 + x_4 v_4 + x_5 v_5 + x_6 v_6}{v} = \frac{22 \cdot 20 + 30 \cdot 30 + 38 \cdot 15 + 46 \cdot 5 + 54 \cdot 5 + 62 \cdot 5}{80}$$

$$\bar{x} = \frac{2.720}{80} = 34 \quad \text{Επίσης } s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 v_i}{v} = \frac{10.240}{80} = 128 \quad s = \sqrt{s^2} = \sqrt{128} \approx 11,3$$

$$ii) \text{ Ισχύει : } CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{11,3}{34} \approx 0,33 \quad \text{Άρα το δείγμα δεν είναι ομοιογενές .}$$

 iii) α) Ο αριθμός των ατόμων που είναι το πολύ 42 χρονών είναι $V_1 + V_2 + V_3 = 20 + 30 + 15 = 65$

 και το ποσοστό τους $\frac{65}{80} \cdot 100\% = 81,25\%$

 β) Ο αριθμός των ατόμων που είναι τουλάχιστον 58 είναι $v_6 = 5$ και το ποσοστό τους

$$\frac{5}{80} \cdot 100\% = 6,25\% .$$

2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ**ΖΗΤΗΜΑ 1^ο**

Δίνεται η συνάρτηση : $f(x) = (3x - 1)(x - 1)^3$

- α) Να αποδείξετε ότι η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $\left(-\infty, \frac{1}{2}\right]$ και γνησίως αύξουσα στο $\left[\frac{1}{2}, +\infty\right)$.
- β) Να βρείτε τα ακρότατα της f .
- γ) Να αποδείξετε ότι : $16(3x - 1)(x - 1)^3 + 1 \geq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

ΖΗΤΗΜΑ 2^ο

Δίνονται οι συναρτήσεις: $f(x) = x^2 - 5x + 6$ και $g(x) = x - 3$

Να βρείτε :

- α) το όριο $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{f(x)}{g(x)}$
- β) την τιμή της παράστασης $K = f'(7) + g'(2016)$
- γ) το όριο $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f'(x) + g'(x)}{\sqrt{x^2 + 12} - 4}$

ΖΗΤΗΜΑ 3^ο

Οι τιμές 7 παρατηρήσεων μιας μεταβλητής είναι:

14, 20, 18, 20, 14, 18, 8.

- α) Να βρείτε:
- τη διάμεσο
  - τη μέση τιμή
  - το εύρος
  - την τυπική απόκλιση.
- β) Αν όλες οι παρατηρήσεις μειωθούν κατά 2,6, τότε να βρείτε τη νέα μέση τιμή και τη νέα τυπική απόκλιση.
- γ) Αν όλες οι αρχικές παρατηρήσεις αυξηθούν κατά 20%, να βρείτε τη νέα μέση τιμή και τη νέα τυπική απόκλιση.
- δ) Να εξετάσετε το αρχικό δείγμα ως προς την ομοιογένειά του.

ΖΗΤΗΜΑ 4^ο

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^3 - 6x^2 + ax - 7$ όπου $a \in \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει :

$$2f''(x) + f'(x) + 15 = 3x^2 \quad \text{όπου } x \in \mathbb{R}$$

- α) Να δείξετε ότι $a=9$
- β) Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x^2 - 1}$
- γ) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της f η οποία είναι παράλληλη στην ευθεία $y = -3x + 2016$